

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Barbary Pořízkové a soudců JUDr. Radana Malíka a JUDr. Petra Mikeše, Ph.D., v právní věci žalobce: **V. P.**, zast. JUDr. Alenou Prchalovou, Ph.D., advokátkou se sídlem Husova 1288/25, Jihlava, proti žalovanému: **Ministerstvo práce a sociálních věcí**, se sídlem Na Poříčním právu 1, Praha 2, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 5. 12. 2013, č. j. MPSV-UM/7413/13/4S-VYK, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 10. 9. 2015, č. j. 41 A 97/2013 – 107,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **se zamítá**.
- II.** Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.
- III.** Ustanovené zástupkyni žalobce JUDr. Aleně Prchalové, Ph.D., advokátce se sídlem Husova 1288/25, Jihlava, **se přiznává** odměna za zastupování a náhrada hotových výdajů ve výši **1 300 Kč**. Tato částka jí bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] Podanou kasační stížností se žalobce (dále jen „stěžovatel“) domáhá zrušení v záhlaví označeného rozsudku Krajského soudu v Brně (dále jen „krajský soud“), kterým byla dle § 78 odst. 7 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), zamítnuta jeho žaloba proti shora uvedenému rozhodnutí žalovaného. Tímto rozhodnutím bylo zamítnuto odvolání proti rozhodnutí Úřadu práce České republiky – krajské pobočky v Jihlavě, kontaktní pracoviště Jihlava (dále jen „úřad práce“), ze dne 21. 10. 2013, č. j. MPSV-UP/996028/13/AIS-ZDP (dále také „prvostupňové rozhodnutí“), a toto rozhodnutí

bylo potvrzeno. Úřad práce prvostupňovým rozhodnutím stanovil stěžovateli povinnost vrátit část vyplacené dávky, konkrétně část příspěvku na pořízení zvláštní pomůcky – motorového vozidla, ve výši 33 620 Kč.

[2] Věc je před Nejvyšším správním soudem projednávána po druhé. V původním rozsudku dospěl krajský soud k závěru, že částka poskytnutá ve výši 200 000 Kč na nákup motorového vozidla byla poskytnuta na zakoupení motorového vozidla, tak jak je tento pojem vymezen v zákoně č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů (zákon o silničním provozu), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o silničním provozu“), nikoliv však na pojištění vozidla, zákonné pojištění, první nákup pohonných hmot a příslušenství k vozidlu, které stěžovatel uváděl v žalobě a dokládal správnímu orgánu příslušnými fakturami. Tyto náklady nelze považovat za náklady vynaložené na nákup motorového vozidla.

[3] Soud se proto ztotožnil se závěrem žalovaného, že příspěvek na zvláštní pomůcku poskytnutý na pořízení motorového vozidla ve smyslu § 9 zákona č. 329/2011 Sb., o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením a o změně souvisejících zákonů, ve znění účinném pro posuzovanou věc (dále jen „zákon o poskytování dávek“), nelze poskytnout na výdaje spojené se zaplacením dalších služeb a pořízení dalšího příslušenství do auta.

[4] Vzhledem k tomu, že motorové vozidlo bylo pořízeno za částku 166 380 Kč spolu s povinnou výbavou (rezerva a zimní pneumatiky), má stěžovatel povinnost částku 33 620 Kč vrátit, což je částka, která představuje rozdíl mezi částkou 200 000 Kč, která mu byla poskytnuta na nákup motorového vozidla, a částkou 166 380 Kč, za kterou bylo motorové vozidlo včetně povinné výbavy zakoupeno.

[5] Nejvyšší správní soud rozsudek krajského soud svým rozhodnutím ze dne 18. 4. 2005, č. j. 9 Ads 320/2014 – 38 (dále také „zrušující rozsudek“), zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení. Ztotožnil se s jeho závěrem, že pod pojem „motorové vozidlo“ nelze zahrnout náklady vynaložené na služby související s jeho provozem (v projednávané věci náklady vynaložené na rozšíření záruky a komplexní pojištění vozidla). Obdobně nelze pod pojem „motorové vozidlo“ zahrnout náklady vynaložené na nákup pohonných hmot. Pohonné hmoty jsou náklady vynaloženými na samostatnou věc, která je sice stěžovatelem určena k užívání spolu s motorovým vozidlem, nejedná se však o věc, která tvoří jeho součást, a kterou by bylo možné podřadit pod pojem „motorové vozidlo“. Z občanskoprávního pohledu, kterého se zástupkyně stěžovatele dovolávala v kasační stížnosti, jde o příslušenství k motorovému vozidlu, nikoli o jeho součást.

[6] Součástí věci je dle § 120 odst. 1 občanského zákoníku (rozhodného pro projednávanou věc) vše, co k ní podle její povahy náleží a nemůže být odděleno, aniž by se tím věc znehodnotila. Znehodnocení věci nelze chápat pouze v úzkém slova smyslu, tedy jako zničení či alespoň podstatné poškození věci hlavní při oddělení součástí, ale rovněž ve smyslu snížení hodnoty, funkčnosti či estetičnosti.

[7] Za součást motorového vozidla lze ve smyslu výše uvedeném považovat např. příčné držáky na kola, zámek řadící páky, vestavěnou GPS. Jedná se o věci, které, pokud dojde k jejich oddělení od věci hlavní, dojde k jejímu znehodnocení, ať již funkčnímu či estetickému. Takové požadavky by mohl splňovat i odpuzovač škůdců či frekvenční modul, které byly v projednávané věci do zakoupeného vozidla prokazatelně zamontovány (při ústním jednání dne 22. 10. 2014 byl vyslechnut svědek, bratr stěžovatele, který mj. uvedl, že do vozidla byl zakoupen a zamontován odpuzovač škůdců; montáž frekvenčního modulu prokazuje ve spisu doložená faktura), to však

pokračování

pouze za předpokladu, že by jejich následným odmontováním došlo ke znehodnocení věci ve shora uvedeném smyslu.

[8] Protože se touto otázkou krajský soud nezabýval a bez jakéhokoli bližšího odůvodnění konstatoval, že se jedná o příslušenství věci, které nelze pod pojem „motorové vozidlo“ zahrnout, zatížil své rozhodnutí nepřezkoumatelností pro nedostatek důvodů.

[9] Krajský soud dále opomenul namítané nedostatky v poučovací povinnosti úřadu práce, které ve svém vyjádření uplatnila v reakci na vyjádření žalovaného soudem ustanovená zástupkyně. Není tedy zřejmé, zda považuje tyto námitky za opožděné nebo je pouze opomenul věcně vypořádat.

[10] Za nepřijatelnou dle § 104 odst. 4 s. ř. s. Nejvyšší správní soud považoval kasační námitku směřující do neurčitosti výroku rozhodnutí o poskytnutí příspěvku, neboť tato byla poprvé uplatněna až v kasační stížnosti.

[11] V nyní projednávané věci, krajský soud po nařízeném jednání a opakovaném výslechu bratra stěžovatele, opětovně dospěl k závěru, že žaloba není důvodná. Zbývající sporné náklady nebyly vynaloženy na předměty, které by tvořily součást vozidla. Případným „odmontováním“ zakoupených předmětů nedojde k žádnému estetickému ani finančnímu znehodnocení vozidla, resp. k tomu, že tímto by cena vozidla klesla.

[12] S námitkou nově vznesenou u soudního jednání dne 2. 9. 2015, že rozhodnutí úřadu o poskytnutí příspěvku je rozhodnutím nepřezkoumatelným, neboť jeho výrok je neurčitý, protože v něm není určeno, co je motorové vozidlo a k čemu může účastník řízení příspěvek využít a v jakém rozsahu, se soud neztotožnil.

[13] Ve výroku rozhodnutí úřadu práce z 23. 4. 2013 je uvedeno, že se přiznává stěžovateli příspěvek na zvláštní pomůcku – (motorové vozidlo) ve výši 200 000 Kč. Tento výrok není výrokem neurčitým, neboť je uvedeno, jaká částka a na co se stěžovateli přiznává, přičemž uvádí, že pojem „motorové vozidlo“ je pojem, který je vysvětlen v zákoně o silničním provozu.

[14] Pokud jde o nedostatek v poučovací povinnosti úřadu práce, tato námitka byla vznesena po lhůtě stanovené v § 72 odst. 1 s. ř. s. (dle něhož žalobu lze podat do dvou měsíců poté, kdy rozhodnutí bylo žalobci oznámeno doručením písemného vyhotovení nebo jiným zákonným způsobem, nestanoví-li zvláštní zákon lhůtu jinou).

II. Obsah kasační stížnosti a vyjádření žalovaného

[15] Stěžovatel napadá rozsudek krajského soudu kasační stížností z důvodu dle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s.

[16] Stěžovatel již nerozporuje sporné náklady z hlediska občanskoprávního pohledu, tedy, zda se jedná o příslušenství či součást věci. Zdůrazňuje, že právní úprava je v tomto smyslu nepřesná, což považuje za neuspokojivý a nezákonný stav.

[17] Namítá, že se krajský soud nedržel závazného právního názoru uvedeného ve zrušujícím rozsudku, neboť se nezabýval nedostatky v poučovací povinnosti správního orgánu. Dále namítá, že výrok rozhodnutí ze dne 23. 4. 2013, č. j. MPSV-UP/417029/13/AIS-ZDP, kterým mu úřad práce přiznal příspěvek na zvláštní pomůcku (motorové vozidlo) bez dalšího upřesnění, je nepřesný a nesrozumitelný.

[18] Tato nepřesnost způsobila faktické problémy při skutečném využití poskytnutého příspěvku a umožnila různé přístupy k výkladu tohoto pojmu. Přesnější určení předmětu příspěvku neobsahuje ani odůvodnění uvedeného rozhodnutí. Rozhodování veřejné správy má být jasné a přesné, jeho případné nedostatky nemohou být přičítány k tíži příjemců správních rozhodnutí.

[19] Hodnocení Nejvyššího správního soudu, uvedené v jeho zrušujícím rozhodnutí, že tyto námitky napadající neurčitost výroku rozhodnutí byly poprvé uplatněny až v kasační stížnosti, není správné.

[20] Krajský soud usnesením ze dne 4. 2. 2015 ustanovil stěžovateli k ochraně jeho práv zástupkyni. Usnesení jí bylo doručeno 11. 2. 2015. Po prostudování spisu bylo na základě písemnosti doručené soudem dne 6. 3. 2015 provedeno doplnění vyjádření stěžovatele ke stanovisku žalovaného ze dne 13. 1. 2014. (Doplnění bylo provedeno 19. 3. 2014 a krajskému soudu doručeno dne 20. 3. 2014, pozn. NSS). Námitka neurčitosti výroku byla uplatněna v průběhu správního řízení i ve všech podáních k soudu. Ve vyjádření podaném ke stanovisku žalovaného jde pouze o její právní upřesnění či její právní formulaci.

[21] Argumentace § 72 s. ř. s. je v této souvislosti v příkrém rozporu se zásadou rovnosti stran.

[22] Stěžovatel žádá o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti. Navrhuje napadený rozsudek zrušit a věc vrátit krajskému soudu k dalšímu řízení.

[23] Žalovaný se ztotožňuje se závěry krajského soudu. Argumentaci stěžovatele považuje za nedůvodnou a navrhuje kasační stížnost zamítnout. Obdobně navrhuje zamítnout i návrh na přiznání odkladného účinku. Stěžovatel měl dostatečně dlouhou dobu (napadené rozhodnutí bylo vydáno před dvěma roky) na to, aby se dohodl na splátkovém kalendáři a nedostal se do jím popisovaných problémů.

III. Posouzení Nejvyšším správním soudem

[24] Nejvyšší správní soud nejprve posoudil formální náležitosti kasační stížnosti a shledal, že kasační stížnost byla podána včas a stěžovatel je ve smyslu ustanovení § 105 odst. 2 s. ř. s. řádně zastoupen.

[25] S ohledem na to, že věc je před Nejvyšším správním soudem projednávána po druhé, posuzoval soud přípustnost kasační stížnosti i ve světle ustanovení § 104 odst. 3 písm. a) s. ř. s., podle kterého je přípustnost samotné opětovné kasační stížnosti omezena pouze na důvody, které Nejvyšší správní soud v téže věci dosud nevyřešil (srov. usnesení rozšířeného senátu ze dne 8. 7. 2008, č. j. 9 Afs 59/2007 - 56).

[26] Kasační námitky směřují jednak do nepřezkoumatelnosti napadeného rozsudku, kterou stěžovatel spatřuje v absenci vypořádání námitky napadající nesprávné, resp. nedostatečné poučení ze strany správního orgánu. Tímto postupem se krajský soud nedržel závazného právního názoru, uvedeném ve zrušujícím rozsudku. V této části je kasační stížnost přípustná.

[27] Nepřezkoumatelnost rozhodnutí je vadou rozhodnutí, ke které jsou správní soudy povinny přihlížet i bez námitky, tedy z úřední povinnosti (§ 109 odst. 4 s. ř. s.). Z kasační stížností napadeného rozhodnutí soud ověřil, že námitkou nedostatečného poučení se krajský soud zabýval na str. 8 svého rozsudku a podrobně uvedl, z jakého důvodu považuje uvedenou námitku

pokračování

za opožděnou. Tvrzení stěžovatele, že soud tuto námitku zcela pomínl, proto nemá oporu v napadeném rozsudku. O tom, že by se krajský soud v této souvislosti neřídil závazným právním názorem vůbec nelze hovořit. Nejvyšší správní soud krajskému soudu ve zrušujícím rozsudku neuložil, aby uvedenou námitku věcně přezkoumal (srov. odst. 42 zrušujícího rozsudku).

[28] Nepřezkoumatelné není ani rozhodnutí správního orgánu o poskytnutí příspěvku. Je z něj zcela zřejmé, že příspěvek, který byl stěžovateli poskytnut v maximální možné míře, byl poskytnut na pořízení motorového vozidla, že dávka musí být použita k účelu uvedenému v žádosti, a pokud nebude použita v plné výši či nebude použita do 6 měsíců ode dne jejího vyplacení, je osoba, které byl příspěvek poskytnut, povinna příspěvek nebo jeho poměrnou část vrátit.

[29] Námitky dovolávající se nepřezkoumatelnosti považuje soud za účelové. Účel příspěvku totiž vyplývá nejen z rozhodnutí o jeho poskytnutí, ale také ze žádosti o příspěvek, vyplněné samotným stěžovatelem. Žádost také obsahuje poučení o povinnosti vrátit příspěvek nebo jeho část, nebyl-li použit ve stanovených lhůtách nebo v plné výši na pořízení zvláštní pomůcky. Ze záznamu ze šetření v místě bydliště, založeném ve správním spisu vyplývá, že stěžovateli byl v minulosti již příspěvek na nákup motorového vozidla přiznán a lze tedy předpokládat, že s účelem a použitím příspěvku byl již obeznámen.

[30] Kasační námitky dovolávající se neurčitosti výroku rozhodnutí o poskytnutí příspěvku nejsou přípustné.

[31] Ve zrušujícím rozsudku Nejvyšší správní soud uvedl, že ze soudního spisu ověřil, „že stěžovatel spatřoval nezákonnost napadeného rozhodnutí v nesprávném právním posouzení účelu příspěvku poskytovaného na nákup motorového vozidla. Byl přesvědčen, že tento příspěvek zahrnuje také výdaje na „úpravu a přípravu vozidla“, protože jde o výdaje související s jeho pořízením (srov. čl. VIII žaloby). V doplnění žaloby ze dne 19. 3. 2014 soudem ustanovená zástupkyně doplnila a rozbojnila žalobní argumentaci v tom smyslu, že sporné náklady lze dle jejího přesvědčení zahrnout pod pojem „motorové vozidlo“, protože rozšiřují a doplňují vybavenost vozidla, tak, aby jej mohl stěžovatel bezpečně používat. Vynaložené výdaje samy o sobě ztrácejí smysl, což dále blíže zdůvodnila. Měla také za to, že z § 9 a § 10 zákona o poskytování dávek vyplývá, že stěžovatel, jakožto osoba zdravotně postižená, má možnost si automobil vzhledem ke svému zdravotnímu stavu upravit, a že jím vynaložené náklady splňují nejmenší ekonomickou náročnost. Žalobní argumentaci rozšířila o to, že správní orgán přesně nevymezil pojem motorové vozidlo a nepoučil řádně žadatele o možnostech a rozsahu využití příspěvku. Stěžovatel nebyl poučen ani pro případ autohavárie či odcizení vozidla. Sporné náklady proto nemohou jít ke tíži stěžovatele.

Námitky směřující do neurčitosti výroku, kterým byl stěžovateli přiznán příspěvek na nákup motorového vozidla ve výši 200 000 Kč (rozhodnutí ze dne 23. 4. 2013, č. j. MPSV-UP/417029/13/AIS-ZDP), byly poprvé uplatněny až v kasační stížnosti a jsou proto ve smyslu § 104 odst. 4 s. ř. s. nepřijatelné. Nebyly-li totiž tyto námitky vzneseny v řízení před krajským soudem, nemůže se jimi zabývat ani Nejvyšší správní soud, který ke kasační stížnosti přezkoumává právě rozsudek krajského soudu. Současně se nejedná o námitky, ke kterým by měl soud přihlížet z úřední povinnosti.“

[32] Polemizuje-li stěžovatel s těmito závěry Nejvyššího správního soudu a opakovaně na nich trvá, jedná se o kasační námitky, které jsou ve smyslu § 104 odst. 3 písm. a) s. ř. s. nepřijatelné.

[33] Nepřípustnost důvodů neuplatněných v řízení před soudem prvního stupně je třeba vztáhnout k důvodům a skutečnostem uplatněným ve lhůtě uvedené v § 72 odst. 1 s. ř. s. Proto je odkaz na případné uvedení těchto důvodů a skutečností ve správním řízení zcela nerozhodný.

[34] Nad rámec uvedeného soud pouze pro pořádek konstatuje, že žalobou napadené rozhodnutí bylo stěžovateli doručeno 6. 12. 2013. Dne 7. 12. 2013 podal stěžovatel sám k poštovní přepravě žalobu, která splňovala veškeré zákonem stanovené náležitosti. O ustanovení zástupce požádal stěžovatel žádostí předanou k poštovní přepravě dne 30. 1. 2014, tj. 7 dnů před skončením zákonem stanovené lhůty pro podání (rozšíření) žaloby. Usnesením ze dne 4. 2. 2014, které nabylo právní moci dne 11. 2. 2014, bylo stěžovateli vyhověno. Poté pro případné rozšíření žaloby zbývalo nejvýše 7 dnů.

[35] Jakkoliv stěžovatel resp. jeho zástupkyně v kasační stížnosti vzájemně zaměňuje námitky napadající nedostatky v poučovací povinnosti správního orgánu s námitkami napadajícími nezákonnost výroku rozhodnutí o poskytnutí příspěvku a účelově z nich dovozuje nepřezkoumatelnost jak rozsudku, tak rozhodnutí správního orgánu, z obsahu spisu jsou zcela nesporná následující zjištění. Námitky ve věci nedostatečného poučení správního orgánu o účelu příspěvku, jakož i případné havárie byly uplatněny v řízení před krajským soudem poprvé až v písemném vyjádření ze dne 19. 3. 2014. Zástupkyně stěžovatele teprve v tomto podání původní žalobní argumentaci rozšířila o to, že správní orgán přesně nevymezil pojem motorové vozidlo a nepoučil řádně žadatele ani o možnostech a rozsahu využití příspěvku, ani pro případ autohavárie či odcizení vozidla. Námitky napadající výrok rozhodnutí o poskytnutí příspěvku byly poprvé uplatněny dokonce až v řízení před Nejvyšším správním soudem v první kasační stížnosti. V řízení před krajským soudem byly uplatněny teprve v reakci na první zrušující rozhodnutí kasačního soudu v rámci nového ústního jednání dne 2. 9. 2015 a to v souvislosti s námitkou nepřezkoumatelnosti. Krajský soud se s uvedenou námitkou vypořádal.

[36] O návrhu na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti soud samostatně nerozhodoval, neboť neprodleně po provedení nezbytných procesních úkonů přistoupil k projednání a rozhodnutí věci.

IV. Závěr a náklady řízení

[37] Z výše uvedených důvodů Nejvyšší správní soud v souladu s § 110 odst. 1 s. ř. s. podanou kasační stížnost zamítl. O věci při tom rozhodl bez jednání postupem podle § 109 odst. 1 s. ř. s., dle kterého o kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud zpravidla bez jednání.

[38] O nákladech řízení rozhodl soud podle § 60 odst. 1 s. ř. s. Stěžovatel, který neměl v tomto soudním řízení úspěch, nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému žádné náklady nad rámec jeho běžné úřední činnosti nevznikly. Z uvedených důvodů Nejvyšší správní soud rozhodl, že žádnému z účastníků se právo na náhradu nákladů řízení nepřiznává.

[39] Stěžovateli byla usnesením krajského soudu ze dne 4. 2. 2014, č. j. 41 A 97/2013 - 25, pro řízení o žalobě ustanovena zástupcem advokátka; v takovém případě platí hotové výdaje a odměnu za zastupování stát (§ 35 odst. 7 s. ř. s.). Podle § 35 odst. 8 s. ř. s. zástupce ustanovený v řízení před krajským soudem, je-li jím advokát, zastupuje navrhovatele i v řízení o kasační stížnosti.

[40] Ustanovená zástupkyně provedla ve věci jeden úkon právní služby, a to sepis kasační stížnosti jakožto písemné podání nebo návrh ve věci samé [§ 11 odst. 1 písm. d) advokátního tarifu]. Nejvyšší správní soud proto ustanovené zástupkyni přiznal odměnu za jeden úkon právní služby, ve výši 1 000 Kč [§ 7 bod 3. a § 9 odst. 2 advokátního tarifu, zvýšenou o náhradu hotových výdajů ve výši 300 Kč za každý úkon právní služby (§ 13 odst. 3 advokátního tarifu)]. Za stručný návrh na přiznání odkladného účinku, který byl součástí kasační stížnosti, soud odměnu ustanovené zástupkyni nepřiznal.

pokračování

[41] JUDr. Aleně Prchalové Ph.D., se přiznává odměna za zastupování a náhrada hotových výdajů v celkové výši **1 300 Kč**. Tato částka jí bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do šedesáti dnů od právní moci tohoto rozsudku.

P o u ě n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 18. listopadu 2015

JUDr. Barbara Pořízková
předsedkyně senátu